

Nieuwsbrief

Editie 2013-1

Koepel van Nederlandse
Verenigingen van Gepensioneerden

31 januari 2012

Een bewogen begin van het nieuwe jaar

Het jaar 2013 is begonnen met een aanzwellende commotie rond de koopkrachtverliezen van ouderen, uiteindelijk uitmondend in een Kamerdebat op 30 januari 2013, waarbij de oppositie in de slag ging met het Kabinet en de regeringsfracties. Minister Asscher kon niets toezeggen. Alles moet voorlopig blijven zoals het was. Een toezegging deed hij wel: in augustus, als de begroting over 2014 wordt voorbereid door het Kabinet zal worden nagegaan of de Wet Uniformering Loonbegrip écht discriminerend uitwerkt voor de ouderen en dan zou eventueel een reparatie mogelijk zijn per 1 januari 2014. Maar er is wel iets teweeg gebracht door deze commotie. Zonder dat men zich dit tevoren had gerealiseerd werden talloze ouderen opgeschrikt door een lager netto inkomen. Daar hadden ze niet op gerekend, wél met een hogere eigen bijdrage voor de ziektekostenverzekering en wél met een hogere BTW. Ook verwachtte iedereen een versobering van het basispakket ziektekostenverzekeringen. Lokale lasten gaan omhoog, waterschapslasten stijgen, de huur gaat extra omhoog. Gepensioneerden rekenen ook met kortingen op hun pensioenuitkering en met het voortduren van het achterwege blijven van de inflatie-indexatie. Maar een extra verlaging van hun netto uitkering met zo'n € 50 per maand, dat was uit de lucht komen vallen. En toen was de beer los.

De KNVG heeft zich in dit opzicht geroerd. Op de radio bij de EO (voor wie dit nog eens wil beluisteren: <http://www.eo.nl/radio/ditisdedag/artikel-detail/ouderen-de-dupe-bezuinigingsmaatregelen/>), maar ook bij de schrijvende pers. Een interview in De Telegraaf bijvoorbeeld. In toenemende mate wordt ons om commentaar gevraagd. Intussen zijn we opnieuw begonnen met een rondgang langs Kamerleden om ze toe te lichten wat wij ervan vinden. Deze lang smeulende veenbrand, die nu

eindelijk lucht heeft gekregen en een uitlaande brand is geworden, is nog lang niet geblust. Want tegelijkertijd werd bij velen duidelijk dat wie in een verzorgings- of verpleeghuis verblijft uit eigen vermogen een extra bijdrage moet geven. Een totaal nieuw beleid wordt zo zichtbaar: niet alleen nivelleren bij inkomens maar ook bij vermogens. Die spaarzaam heeft geleefd wordt gestraft, een stimulans om er vooral voor te zorgen dat we het vermogen elders onderbrengen voordat we hulpbehoevend worden. Of misschien een stimulans om met gelijkgestemden in eigen beheer dan maar de krakkemikkige oude dag te organiseren. Wij hebben een overzicht gemaakt dat u op de website onder "waarom de senior boos is" terug kunt vinden.

Derde Algemene Vergadering in Maarsse

Op 18 januari werd al weer de derde AV gehouden, opnieuw in Maarsse in het zalencentrum van de Open Hof Kerk. Deze locatie ontwikkelt zich langzamerhand tot onze thuisbasis. Voor een zestigtal aanwezigen hield Prof. Dr. Olaf Sleijpen een inleiding. De heer Sleijpen is directeur bij De Nederlandsche Bank en verving Mevrouw Joanne Kellermann die helaas door familieomstandigheden was verhinderd. De sheets die de heer Sleijpen gebruikte zijn terug te vinden op onze website. Hij vertelde over de economische crisis waarin wij zijn beland, een crisis die zich ontwikkelde van een bankencrisis via een schulden crisis naar een eurocrisis. Wij hadden natuurlijk niet verwacht dat hij voor pensioenfondsen een gunstige boodschap had, maar één uitspraak is ons bijgebleven: de politiek moet pensioenfondsen niet dwingen te beleggen in Nederlandse hypotheek. Die uitspraak moeten we goed vastleggen en onthouden!

Bij het huishoudelijk gedeelte werd het net opgehaald rond het lidmaatschap. Per 1 januari hebben wij 32 lidverenigingen en nog eens 11 aspirant-leden. Deze leden hebben zelf samen zo'n 82.500 leden, waarmee de KNVG binnen vier maanden is uitgegroeid tot verreweg de grootste vereniging van gepensioneerden in Nederland.

De leden zijn ingedeeld naar regio en het is de bedoeling dat de vier regio's regelmatig regiobijeenkomsten organiseren om onderlinge informatie uit te wisselen, ervaringen te delen en het bestuur tot actie aan te zetten.

Tenslotte is de rest van de middag besteed aan een levendige discussie over speerpunten voor de KNVG. Uit deze discussie heeft het bestuur in samenwerking met de Pensioencommissie een standpuntennota vastgesteld, die is aangeboden aan de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer en aan Staatssecretaris Jetta Kleinsma. De correspondentie hierover staat op onze website maar wij laten de standpunten hieronder nogmaals zien.

Standpunten Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden (KNVG) inzake de toekomst van het aanvullend pensioen (de tweede pijler)

1. De KNVG staat voor handhaving van het huidige DB-systeem met de opbouw zoals deze nu geschiedt en zonder een maximum. Het bestaande DB-systeem is een voortreffelijk opgezet kapitaaldeckingsstelsel dat demografisch neutraal is en dus niet wordt beïnvloed door de vergrijzing. De beginselen van solidariteit, collectiviteit en verplichtstelling dienen uitgangspunten te blijven.
 2. Het pensioenvermogen heeft als enige doelstelling de uitbetaling van pensioenen op basis van toegezegde rechten. In de wet dient te worden vastgelegd dat het vermogen niet mag worden aangewend voor andere doeleinden. Terugstorten van vermogen aan de sponsor dient alleen te worden toegestaan als achteraf gebleken is dat de premies die zijn betaald hoger waren dan voor kostendekking noodzakelijk.
 3. Pensioenpremies dienen altijd kostendekkend te zijn. Bij een premie die niet kostendekkend is moeten de hieraan gerelateerde nieuwe aanspraken proportioneel worden verlaagd.
 4. De rekenrente dient te worden aangepast. De toezeggingen zijn niet risicovrij. Deelnemers en gepensioneerden lopen het risico van afstempeling van hun rechten. De thans gehanteerde risicovrije rente moet hiervoor worden gecorrigeerd. Een discontovoet voor het contant maken van de verplichtingen op dagbasis is wellicht een goede maatstaf voor de jaarrekening, maar is minder geschikt als basis voor het nemen van maatregelen. Vanwege de lange duration van de verplichtingen zijn dagwaarden volatiel en daardoor minder geschikt als basis voor het nemen van maatregelen. De KNVG heeft steeds gepleit voor een commissie van deskundigen met buitenlandse inbreng om tot een rekenrente te komen, die bruikbaar is voor de beoordeling van de dekkingsgraad in het licht van mogelijke maatregelen.
 5. Voor de berekening van de contante waarde van de verplichtingen en voor berekening van de premie dient dezelfde discontovoet te worden gebruikt. De gedempte premie moet worden afgeschaft.
 6. Het moet de ambitie zijn dat pensioenen tenminste waardevast zijn. Daarom moet een pensioenfonds een inspanningsverplichting krijgen om in hun beleid de ambitie van koopkrachtbehoud te realiseren.
 7. Een pensioenfonds moet tenminste vijf jaar de tijd te krijgen voor herstel alvorens afstempeling kan worden overwogen. Als tot afstempeling van rechten wordt overgegaan dan dienen deze redelijk te worden verspreid over de tijd. Omvangrijke afstempeling op één moment dient te worden voorkomen.
 8. De beleidsstaffel, die aangeeft wat de prioriteiten zijn in het geval dat een fonds zich herstelt van een inzinking, dient te voldoen aan de volgende criteria:
 - a. Geen discriminatie tussen gepensioneerden en actieven;
 - b. Indien werd afgestempeld dan dient bij herstel van het fonds eerst deze afstempeling te worden hersteld;
 - c. Tweede prioriteit is de inhaal van niet gerealiseerde indexatie;
 - d. Na realisatie van onder b en c genoemde inhaalacties kan het normale patroon van indexatie worden hervat;
 9. De voorwaarden waaronder een korting (afstempeling) van rechten en uitkeringen is geoorloofd dienen in de wet te worden vastgelegd;
 10. Het is uitsluitend aan de interne organen van een pensioenfonds en de toezichthouder om het beleggingsbeleid te bepalen respectievelijk te beoordelen. Overheid noch andere externe partijen kunnen pensioenfondsen dwingen in de richting van een bepaald beleggingsbeleid.
 11. In besturen van pensioenfondsen dienen gepensioneerden te worden vertegenwoordigd. De zetelverdeling dient plaats te vinden volgens de wet van 23 april 2012 "tot wijziging van de pensioenwet met betrekking tot een evenwichtige samenstelling van en de medezeggenschap in pensioenfondsbesturen" (Wet Koşer Kaya/Blok). Verkiezingen kunnen direct of indirect (via de deelnemersraad) plaatsvinden. Voor actieven en voor gepensioneerden dient dezelfde verkiezingsprocedure te worden gevolgd. De deelnemersraad wordt gehandhaafd, inclusief het beroepsrecht bij de Ondernemingskamer.
 12. In de wet moet worden vastgelegd dat pensioenfondsen de oprichting van verenigingen van gepensioneerden dienen te bevorderen en ondersteunen.
 13. Vanuit het subsidiariteitsbeginsel dient de Europese Unie zich te onthouden van regelgeving op het gebied van pensioenen.
 14. Het verdient aanbeveling te onderzoeken of gerechtvaardigde bezwaren van jongeren kunnen worden tegemoet gekomen. Het gaat dan met name om een vrijere keuze en een degressieve opbouw.
-

Commissie UFR aan het werk, maar vragen over de samenstelling en de taakopdracht wijzen in de richting van een gemiste kans

De Commissie die in opdracht van de Staatssecretaris van SZW onderzoek gaat doen naar een juiste toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR) als onderdeel van de te hanteren discontovoet voor berekening van de verplichtingen is aan het werk gegaan. Wij hadden de Staatssecretaris al gevraagd om de taakopdracht van deze commissie te verbreden naar de discontovoet als zodanig. Onze mening is immers dat deze discontovoet te laag wordt vastgesteld omdat daarbij wordt uitgegaan van een risicovrij karakter van de pensioentoezeggingen, althans voor wat betreft de nominale uitkering. Bovendien is de discontovoet veel te volatiel. We weten allemaal, en sommigen onder ons aan den lijve, dat de nominale toezegging helemaal niet risicoloos is: er wordt straks volop gekort en in sommige gevallen is er al gekort. Wij hebben daarom nogmaals aan de Staatssecretaris gevraagd de opdracht toch nog te verbreden. Wij hebben datzelfde al onder de aandacht gebracht bij twee leden van deze commissie die eerder bij ons optraden: Prof. Dr. Theo Nijman en prof. Dr. Olaf Sleijpen.

Maar er is nog meer kritiek mogelijk op de commissie. Haar samenstelling getuigt immers van een conservatieve aanpak. Alleen deskundigen die al in het circuit meedraaien zijn gevraagd. Het valt niet te verwachten dat uit dat gezelschap vernieuwende ideeën komen. De brief aan de Staatssecretaris kunt u terugvinden op de website.

Governance voorstellen van het kabinet op punten ontoereikend

De Wet van 22 april 2012 " tot wijziging van de pensioenwet met betrekking tot een evenwichtige samenstelling van en de medezeggenschap in pensioenfondsbesturen" (Wet Koşer Kaya/Blok) is al geruime tijd geleden in het staatsblad gepubliceerd, maar zal naar het zich laat aanzien niet worden ingevoerd. Hij zal worden vervangen door een nieuwe Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen. Op een aantal punten wijken deze nieuwe voorstellen af van de Wet Koşer Kaya/Blok. Een tweetal punten zijn voor de KNVG onverteerbaar: de onevenwichtige vertegenwoordiging van pensioengerechtigden in het paritaire bestuur en het ontbreken van een bevoegdheid om een besluit door een rechter te laten toetsen op zijn onredelijkheid. Daarom heeft de KNVG in een brief aan de Commissie SZW van de Tweede Kamer met kopie aan de Staatssecretaris laten weten het met deze twee aspecten van de nieuwe wet niet eens te zijn. De betreffende brief is terug te vinden op onze website.

Overleg met jongeren

De KNVG heeft het initiatief genomen om met vertegenwoordigers van jongeren aan tafel te komen om de problemen rond het pensioenstelsel te bespreken. Later is ook de Staatssecretaris van SZW met het idee van een ronde tafel gesprek gekomen. Dat laatste gesprek heeft op 22 januari plaatsgevonden. Over het algemeen kan deze vorm van overleg worden gezien als een poging om escalatie van het generatieconflict te voorkomen. Tijdens het overleg werd zelfs duidelijk dat

er eigenlijk helemaal geen sprake is van een generatieconflict, maar eerder van verschillen in waardering van het bestaande stelsel. Waar ouderen in het bestaande stelsel een middel zien om een goed pensioen op te bouwen, zien jongeren een aantal nadelen. Ten eerste is er de doorsneepremie die ertoe leidt dat jongeren voor meer inleg (dezelfde premie maar veel langer belegd) dezelfde rechten krijgen toegekend als ouderen. Ten tweede is er het gebrek aan keuzevrijheid. Het pensioen is een vorm van gedwongen sparen bij een aangewezen spaarbank: het pensioenfonds. Jongeren willen meer individuele vrijheid. Hun problemen zijn begrijpelijk in een tijd waarin lange carrières bij eenzelfde werkgever eerder uitzondering zijn dan regel en waarbij deze carrières ook nog vaak worden onderbroken door periodes waarin als ZZPer wordt gewerkt. Wil tegemoet worden gekomen aan de bezwaren van jongeren dan zullen wij ons moeten verdiepen in alternatieven voor aspecten van het bestaande stelsel.

Column

Zijn wij te cynisch, te zwartgallig, te somber, te negatief?

Onlangs kreeg ondergetekende een brief onder ogen met het verwijt dat in bovenstaande titel is samengevat. Alleen het vraagteken was bij de inzender een uitroepteken.

Een onderzoeksbureau, genaamd Edelman, heeft geconstateerd dat nog maar 6% van de Nederlanders vertrouwen heeft in de politiek, in bankiers en pensioenfonds. Nu kunnen de cijfers per onderdeel wel verschillen omdat men vaak uitgaat van gemiddelden. Er is een zegswijze en die luidt: "makers van statistieken waden in een rivier van gemiddeld een halve meter diep..."

Deze mensen zijn allen verdrongen omdat er ter plekke ook veel grotere diepten zijn waar te nemen....Kortom gemiddelden zijn verraderlijke getallen, hetgeen ook al werd bedoeld met de uitspraak: "er zijn drie soorten leugens: gewone leugens, seksuele leugens en statistieke".

Zo zijn er thans gepensioneerden met een aanvullend pensioen van circa 700 euro. Door fiscale maatregelen van de overheid moeten deze mensen toch ruim zestig euro per maand inleveren. Het antwoord van de vicepremier van dit land, Lodewijk Asscher: "De daling van de pensioenen heeft alleen te maken met de

minder goede positie van de pensioenfonds". Wie heft nu de belasting? Het pensioenfonds? Kom nou toch. Een ander prominent lid van de Partij van de Arbeid suggereert: "De AOW is verhoogd en daardoor valt de inkomensdaling mee."

Kortom de vijf euro verhoging van de AOW is een fantastische compensatie voor die mensen die 50, 80 of 100 euro of nog meer moeten betalen. Hoe kan een kamerlid dit geklets verdedigen? Welke verontrustende gebrekkige kennis ligt hieraan ten grondslag?

Zo'n wezenloos domme reactie moet toch gesignaleerd worden? Iemand met 20.000 euro pensioen per maand, levert circa 84 euro per maand in. Ook deze "in zwaar weer" verkerende landgenoot, huppelt ongebreideld enthousiast door zijn landhuis, want die 5 euro AOW verhoging redt hem of haar van de "financiële dreun" die daar dreigde.

Kijk, deze waanzin, deze onoprechte stellingname is met geen mogelijkheid positief te

beoordelen; 94% van de bevolking prikt met de NBP door deze schijnheiligheid heen. Is de schrijver van dit stukje nu te negatief, te zwartgallig, te bitter of te cynisch? **Nee en nog een nee !!!** Hij is wezenlijk verontwaardigd voor de beledigende wijze waarop bovengenoemde volksvertegenwoordigers 3,2 miljoen gepensioneerden tegemoet treden, zijnde 20% van de bevolking, die nog steeds niets te zeggen hebben over hun inkomen; veelal geen indexatie ontvangen, geen inkomensverbetering ontvangen, van wie de inkomensuitholling onverdroten doorgaat. Dus moet er gereageerd worden, telkens weer gebaseerd op de feiten waarvan bovengenoemde sociaal democraten geen enkel benul hebben, geen maatschappelijk inzicht, geen enkel psychologisch inzicht en geen enkel inlevingsvermogen. Dus reageren wij. Telkens weer.

Simon van der Schoot.

Redactie: Rob de Brouwer
e-mail: r.de.brouwer@knvg.nl
